EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 28.3.2022
COM(2022) 127 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU

o uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 606/2013 ze dne 12. června 2013 o vzájemném uznávání ochranných opatření v občanských věcech

1. ÚVOD

1.1 Souvislosti

Nařízení (EU) č. 606/2013 o vzájemném uznávání ochranných opatření v občanských věcech[1] (dále jen „nařízení“) doplňuje směrnici 2011/99/EU o evropském ochranném příkazu[2] (dále jen „směrnice“). Oba předpisy jsou součástí stejného legislativního balíčku. Nařízení bylo přijato dne 12. června 2013 na základě čl. 81 odst. 2 písm. a), e) a f) Smlouvy o fungování Evropské unie.

Spolu se směrnicí 2012/29/EU, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu[3] (dále jen „směrnice o právech obětí“), tvoří směrnice a nařízení ucelený soubor opatření. Tím se posilují práva a ochrana obětí a potenciálních obětí trestných činů při jejich vycestování nebo přestěhování do jiného členského státu.

Směrnice a nařízení se snaží tohoto cíle dosáhnout tím, že příslušným orgánům v členských státech poskytují právní základ pro uznávání ochranných příkazů vydaných v jiném členském státě. Podle tohoto právního rámce musí všechny členské státy uznávat a vykonávat trestněprávní ochranné příkazy i občanskoprávní ochranná opatření vydané v jiném členském státě.

Jak vyžaduje článek 21 nařízení, tato zpráva posuzuje jeho uplatňování. Evropská komise musí rovněž předložit Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování nařízení a případné návrhy na jeho změny. Přestože zpráva měla být předložena do 11. ledna 2021, v důsledku vypuknutí pandemie COVID-19 v první polovině roku 2020 se Komise ocitla pod nebývalým tlakem, neboť musela řešit naléhavá opatření související s onemocněním COVID-19. Tím došlo ke zpoždění posouzení a jeho zveřejnění.

Nařízení doplňuje směrnici s cílem zajistit, aby v rámci EU nebyla ve vztahu k vzájemnému uznávání ochranných opatření týkajících se obětí trestných činů žádná právní mezera. Proto je třeba tuto zprávu číst společně se zprávou o provádění směrnice, kterou Komise zveřejnila dne 11. května 2020[4]. Společně tyto zprávy poskytují ucelený obraz o minimálních pravidlech, která platí v celé EU pro mezistátní uznávání a výkon ochranných opatření příslušnými orgány členských států.

1.2 Účel a hlavní prvky nařízení

Cílem nařízení je zajistit, aby fyzická osoba, která využívá ochranné opatření v občanských věcech v jednom členském státě, mohla této ochrany požívat i nadále při

---

1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 606/2013 ze dne 12. června 2013 o vzájemném uznávání ochranných opatření v občanských věcech (Úř. věst. L 181, 29.6.2013, s. 4).

2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/99/EU ze dne 13. prosince 2011 o evropském ochranném příkazu (Úř. věst. L 338, 21.12.2011, s. 2).

3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57).

4 Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/99/EU ze dne 13. prosince 2011 o evropském ochranném příkazu, COM(2020) 187 final, 11.5.2020).

přestěhování nebo vycestování do jiného členského státu. Zároveň je cílem nařízení zajistit právo na obhajobu osobě, která představuje nebezpečí.

Nařízení proto stanoví pravidla pro vzájemné uznávání ochranných opatření nařízených v členských státech. Tato pravidla umožňují příslušným orgánům zajistit nepřetržitou ochranu v celé EU pomocí jednoduchého a rychlého mechanismu.

Nařízení se vztahuje na vnitrostátní ochranná opatření v občanských věcech nařízená v rámci občanskoprávních a správních řízení. Konkrétně se vztahuje na opatření, která ukládají povinnosti osobě, jež představuje nebezpečí pro tělesnou nebo duševní integritu jiné osoby, a jejichž účelem je ochrana této jiné osoby. Nařízení se vztahuje na všechny oběti. Zahrnuje tři nejběžnější druhy vnitrostátních ochranných opatření:

- zákazy nebo omezení vstupu na místo, kde má chráněná osoba bydliště, pracoviště nebo které pravidelně navštěvuje či v něm pravidelně pobývá,
- zákazy nebo omezení styku, v jakékoli formě, s chráněnou osobou a
- zákazy nebo omezení přiblížení se k chráněné osobě blíže než na stanovenou vzdálenost.

Cílem ochranných opatření je většinou zabránit jakékoli formě:

- násilí založeného na pohlaví,
- domácího násilí nebo
- násilí mezi blízkými osobami, jako je fyzické násilí, obtěžování, sexuální agrese, pronásledování, zastrašování a jiné formy nepřímého nátlaku.

Oběti těchto trestných činů jsou vystaveny zejména sekundární a opakované viktimizaci, zastrašování a odvetě. V praxi jsou hlavními příjemci ochranných opatření ženy.

Ochranné příkazy obvykle znamenají relativně omezené porušení svobody pohybu osoby, která představuje nebezpečí. Vydávání a kontrola ochranných příkazů obvykle nevyžadují významné finanční investice. Mohou však přispět k omezení násilí a jeho prevenci[5].

V praxi to vypadá tak, že osoba, které je poskytována ochrana na základě jednoho nebo více vnitrostátních ochranných opatření (dále jen „chráněná osoba“), podá žádost k orgánu členského státu, v němž jsou ochranná opatření nařízena (dále jen „vydávající orgán“). Pokud je žádosti vyhověno, vydávající orgán v tomto členském státě (dále jen „členský stát původu“) vydá osvědčení. Poté vydávající orgán zašle toto osvědčení příslušnému orgánu jiného členského státu (dále jen „dožádaný členský stát“) za účelem uznání a vykonání ochranných opatření na území dožádaného členského státu. Příslušný orgán dožádaného členského státu může přijmout jakékoli opatření, které je podle jeho vnitrostátního práva v obdobném případě dostupné, aby pokračoval v ochraně chráněné osoby na území dožádaného členského státu. Dožádaný členský stát musí oběti poskytnout stejnou úroveň ochrany, jakou by v obdobné situaci poskytl svým vlastním občanům.

[5] van der Aa, S., Niemi, J., Sosa, L., Ferreira, A., Baldry, A., *Mapping the legislation and assessing the impact of protection orders in the European Member States* (Mapování právních předpisů a hodnocení dopadu ochranných příkazů v evropských členských státech), 2015.

Osvědčení o ochranných opatřeních v občanských věcech má podobu vícejazyčného standardního vzoru, který byl přijat následným prováděcím aktem[6]. Ostatní členské státy musí toto osvědčení uznat bez dalšího ověřování. Osvědčení musí být přímo vykonatelné, což znamená, že chráněná osoba se může ochranných opatření u orgánů dožádaného členského státu přímo dovolávat.

Ode dne 11. ledna 2015 je nařízení přímo použitelné ve všech členských státech s výjimkou Dánska.

1.3 Cíl a rozsah zprávy

Analýza Komise vychází převážně z přímých informací od členských států. Komise získala primární údaje z oznámení členských států podle čl. 18 odst. 1. V těchto oznámeních jsou uvedeny příslušné orgány a jazyky přijatelné pro účely nařízení. Komise kromě toho prozkoumala odpovědi na dotazník týkající se použitelnosti nařízení od jeho vstupu v platnost. Komise tento dotazník zaslala příslušným orgánům členských států v červenci 2021, přičemž na něj odpovědělo devatenáct členských států. Ze všech členských států jich šestnáct potvrdilo, že jejich právní systém ochranná opatření v občanských věcech umožňuje. Komise shromáždila další informace o příslušných orgánech v členských státech prostřednictvím portálu e-justice.

Při vypracování této zprávy Komise využila dvě další studie, které doplnily údaje z členských států. Konkrétně Komise čerpala ze studie, kterou v roce 2017 zveřejnil Evropský parlament. Studie se zabývala fungováním vzájemného uznávání ochranných opatření v občanských věcech v rámci posouzení provádění směrnice[7]. Komise se rovněž zabývala závěrečnou studií projektu POEMS financovaného v letech 2012–2014 z programu Komise DAPHNE. Studie zmapovala právní předpisy a posoudila dopad ochranných příkazů v členských státech[8].

Tato zpráva se zaměřuje na klíčová ustanovení tohoto nařízení, která jsou zásadní pro bezproblémové fungování vzájemného uznávání ochranných opatření v občanských věcech v celé EU.

Mezi tato ustanovení patří povinnost oznamovat druhy orgánů, které jsou příslušné ve věcech, na něž se vztahuje nařízení, s uvedením:

- orgánů příslušných k vydávání osvědčení o ochranném opatření v občanských věcech,
- orgánů, u nichž se má chráněná osoba dovolávat ochranného opatření nařízeného v jiném členském státě (a které mají pravomoc takové opatření vykonat),
- orgánů, které mají pravomoc ochranné opatření upravit, a
- orgánů, u nichž se podává návrh na odepření uznání.

---

6 Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 939/2014 ze dne 2. září 2014, kterým se stanoví osvědčení podle článků 5 a 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 606/2013 o vzájemném uznávání ochranných opatření v občanských věcech (Úř. věst. L 263, 3.9.2014, s. 10).

7 Výzkumná služba Evropského parlamentu, *Evropský ochranný příkaz – Studie*, PE 603.272, září 2017 (http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603272/EPRS_STU(2017)603272_EN.pdf).

8 van der Aa, S. a kol., op. cit.

Zpráva se rovněž zabývá:

- jazykovým režimem členských států,
- povinností respektovat právo na obhajobu osoby, která představuje nebezpečí,
- vydáváním, zpracováním a předáváním osvědčení o ochranných opatřeních v občanských věcech a
- opravou a zrušením osvědčení o ochranných opatřeních v občanských věcech.

2. OBECNÉ POSOUZENÍ

Zpráva se vztahuje na všechny členské státy, které jsou vázané nařízením[9].

Vydávající orgány v členském státě původu mohou nařídit ochranná opatření v občanských věcech, například zákaz přiblížit se k jiné osobě blíže než na stanovenou vzdálenost. Podle 14. bodu odůvodnění nařízení musí dožádaný členský stát tato opatření uznat jako ochranná opatření v občanských věcech.

Kromě toho musí být pojem občanské věci vykládán autonomně. Orgán nařizující ochranné opatření může být občanskoprávní, správní nebo trestněprávní povahy. Pro účely posouzení, zda je ochranné opatření občanskoprávní povahy, však není určující, jaké povahy je tento orgán, pokud se samotné rozhodnutí týká občanskoprávních záležitostí (10. bod odůvodnění).

Nařízení zohledňuje rozdílné právní tradice členských států a nezasahuje do vnitrostátních systémů ochranných opatření. To znamená, že nezavazuje členské státy, aby měnily své vnitrostátní systémy tak, aby ochranná opatření v občanských věcech umožňovaly. Stejně tak nezakládá povinnost členských států zavést ochranná opatření v občanských věcech pro účely uplatňování tohoto nařízení (12. bod odůvodnění).

Komise obdržela od šestnácti členských států potvrzení o tom, že jejich právní systémy ochranná opatření v občanských věcech umožňují. Ze všech členských států čtyři potvrdily, že ochranná opatření v občanských věcech nebo osvědčení, na něž se vztahuje nařízení, neumožňují. Komise tuto skutečnost zohlednila při vypracování zprávy.

V důsledku toho zpráva odráží situaci v členských státech v rozsahu, v němž je pro ně toto nařízení v praxi použitelné. Zpráva rovněž zohledňuje 12. bod odůvodnění nařízení.

V závěrečné zprávě projektu POEMS z roku 2015[10] a ve studii Evropského parlamentu z roku 2017[11] bylo zjištěno, že všechny členské státy mají zavedenou nějakou formu trestněprávních nebo občanskoprávních ochranných příkazů. Obě studie však zjistily, že právní předpisy týkající se ochranných příkazů a úrovně

---

9 Zpráva nezahrnuje Spojené království, protože údaje o provádění nařízení shromážděné pro analytickou část zprávy byly shromážděny po vystoupení této země z EU a po skončení přechodného období, během něhož se nařízení ve Spojeném království stále uplatňovalo.

10 van der Aa, S. a kol., op. cit.

11 Výzkumná služba Evropského parlamentu, op. cit.

ochrany se v EU značně liší, a proto mohou bránit bezproblémovému fungování směrnice a nařízení, které společně tvoří právní rámec EU.

Zdá se, že většina členských států upřednostňuje systém, v němž jsou ochranná opatření nařizována buď v trestním, nebo v občanskoprávním či správním řízení. V jiných členských státech mají oběti k dispozici kombinaci občanskoprávních a trestněprávních opatření.

V některých případech může být pro příslušné orgány členských států obtížné určit, zda se použije směrnice nebo nařízení. Tato situace pravděpodobně nastane, pokud jeden ochranný příkaz zahrnuje několik opatření různé povahy (občanskoprávní, správní nebo trestní).

Ze závěrečné zprávy projektu POEMS z roku 2015 i ze studie Evropského parlamentu z roku 2017 proto vyplývá, že v praxi se používání ochranných opatření v občanských a trestních věcech a způsob jejich uplatňování v EU značně liší.

3. SPECIFICKÉ POSOUZENÍ

3.1 Příslušné orgány (čl. 18 odst. 1 písm. a))

Ustanovení čl. 18 odst. 1 písm. a) nařízení vyžaduje, aby členské státy Komisi oznámily druhy orgánů, které jsou příslušné pro záležitosti spadající do oblasti působnosti tohoto nařízení. Do července 2015 všechny členské státy vázané nařízením s výjimkou jednoho oznámily Komisi potřebné informace.

Podle čl. 5 odst. 1 nařízení musí vydávající orgán členského státu původu vydat na žádost chráněné osoby osvědčení za použití vícejazyčného formuláře. Ustanovení čl. 18 odst. 1 písm. a) bodu i) vyžaduje, aby členské státy oznámily Komisi kategorie orgánů, které mají pravomoc nařídit ochranná opatření a vydat osvědčení.

Ze všech členských států, na které se nařízení vztahuje, jich dvacet oznámilo, že orgány příslušnými k nařizování a vydávání ochranných opatření v občanských věcech jsou místně příslušné soudy. Jedná se o soudy prvního stupně, odvolací soudy a nejvyšší soudy. Ze všech členských států jich pět výslovně uvedlo soudy pro rodinné záležitosti nebo senáty soudů zabývající se rodinnými záležitostmi, zatímco jeden členský stát uvedl pracovněprávní soud. Dále čtyři členské státy oznámily, že příslušná jsou také státní zastupitelství.

S ohledem na různé druhy orgánů, které v členských státech nařizují ochranná opatření v občanských věcech, se nařízení vztahuje na rozhodnutí soudních i správních orgánů. Správní orgány však musí poskytnout záruky, pokud jde o jejich nestrannost a právo stran na soudní přezkum. To rovněž znamená, že policejní orgány nemohou být vydávajícími orgány (13. bod odůvodnění). Jeden členský stát informoval Komisi, že příslušným orgánem je starosta města. Jiný členský stát oznámil, že policie jako orgán pověřený výkonem veřejné správy může nařídit dočasná preventivní zajišťovací opatření a vydávat osvědčení.

Ustanovení čl. 18 odst. 1 písm. a) bodu ii) nařízení vyžaduje, aby členské státy oznámily Komisi druhy orgánů:

- u nichž se má chráněná osoba dovolávat ochranného opatření nařízeného v jiném členském státě a/nebo
- které mají pravomoc takové opatření vykonat.

Ze všech členských států jich dvanáct určilo soudy, přičemž až na jeden všechny výslovně určily místně příslušné soudy, jako jsou okresní soudy, městské soudy nebo krajské soudy. Ve třech členských státech jsou příslušní státní zástupci a ve čtyřech dalších soudní vykonavatel. Kromě toho osm členských států zapojuje do výkonu ochranných opatření donucovací orgány. Zdá se, že ve dvou členských státech je za uznávání osvědčení a výkon ochranných opatření přímo odpovědná policie.

Ustanovení čl. 18 odst. 1 písm. a) bodu iii) nařízení vyžaduje, aby členské státy oznámily Komisi druhy orgánů, které mají pravomoc ochranné opatření upravit. Ze všech členských států jich osmnáct výslovně určilo místně příslušné soudy, jako jsou okresní soudy, městské soudy, krajské soudy nebo předseda místního soudu. Tři členské státy dále určily soudy nebo soudy prvního stupně obecně, zatímco dva členské státy určily státní zástupce a dva další soudní vykonavatele.

A konečně čl. 18 odst. 1 písm. a) bod iv) nařízení vyžaduje, aby členské státy oznámily Komisi druhy orgánů, u nichž se podává návrh na odepření uznání (a výkonu). Ze všech členských států jich sedmnáct výslovně určilo místně příslušné soudy. Naproti tomu čtyři členské státy oznámily jiné druhy soudů, jako jsou soudy prvního stupně, soudy pro méně závažné činy a odvolací soudy.

3.2 Jazykový režim (čl. 18 odst. 1 písm. b), článek 16, čl. 4 odst. 2 písm. c) a čl. 5 odst. 3)

V případě potřeby musí chráněná osoba, která se hodlá v dožádaném členském státě dovolávat ochranného opatření, předložit příslušným orgánům překlad osvědčení (čl. 4 odst. 2 písm. c)). Chráněná osoba může požádat členský stát původu o poskytnutí tohoto překladu (čl. 5 odst. 3).

Osvědčení musí být přeloženo do jednoho z úředních jazyků dožádaného členského státu nebo do úředního jazyka EU, který tento členský stát určil jako přijatelný (čl. 16 odst. 1). Členské státy musely tyto informace oznámit Komisi do 11. července 2014 (čl. 18 odst. 1 písm. b)). Ze všech členských států dodrželo tuto lhůtu osm z nich. Do července 2015 všechny členské státy vázané nařízením s výjimkou jednoho oznámily Komisi potřebné informace.

Ze všech členských států tři z nich přijímají příchozí osvědčení v angličtině a jeden členský stát informoval Komisi, že jeden z jeho okresních soudů přijímá příchozí osvědčení v italštině. Kromě toho dva členské státy přijímají příchozí osvědčení v dalších jazycích na základě vzájemnosti.

3.3 Procesní záruky pro osobu, která představuje nebezpečí (články 6, 11, 12 a 13).

Nařízení stanoví zvláštní záruky, které mají zajistit, aby v případě, že chráněná osoba požádá o vydání osvědčení, bylo dodrženo právo na obhajobu osoby, která představuje nebezpečí (článek 6). Příslušný orgán musí zejména ověřit, zda osoba, která představuje nebezpečí:

- byla informována o ochranném opatření (nebo o jeho úpravě v souladu s čl. 11 odst. 3),
- byla informována o zahájení řízení nebo
- má právo napadnout ochranné opatření v členském státě původu.

V pěti členských státech je osoba, která představuje nebezpečí, informována o ochranném opatření osobně, prostřednictvím soudního vykonavatele nebo soudního úředníka.

Ve dvou členských státech je osoba informována buď osobně, nebo doporučeným dopisem. V jednom členském státě se tak děje pouze doporučeným dopisem. V jednom členském státě má oznámení ve většině případů písemnou formu (elektronicky nebo doporučeným dopisem). Pokud je osoba, která představuje nebezpečí, přítomna na jednání, informace se poskytují ústně. V jednom členském státě je osoba informována dopisem zaslaným běžnou poštou. Ve třech členských státech může v některých případech provést oznámení osobně policie.

Ve třech členských státech neexistují žádná zvláštní pravidla pro oznamování osvědčení. Osoba, která představuje nebezpečí, může být informována různými způsoby, například elektronicky, doporučeným dopisem, prostřednictvím poskytovatelů kurýrních služeb nebo osobně.

Členské státy nehlásily žádné opakující se problémy při informování osoby, která představuje nebezpečí.

Podle nařízení může osoba, která představuje nebezpečí, podat žalobu v dožádaném členském státě. Proti úpravě ochranného opatření může osoba, která představuje nebezpečí, podat opravný prostředek (čl. 11 odst. 5). V určitých případech[12] může tato osoba rovněž požádat o odepření uznání nebo výkonu ochranného opatření (čl. 13 odst. 1).

Jeden členský stát poskytl statistické údaje o žalobách, jež osoby, které představují nebezpečí, podaly u soudu prvního stupně. V roce 2017 bylo podáno celkem 13 návrhů, v roce 2018 28 návrhů a v roce 2019 13 návrhů.

3.4 Vydání, zpracování a předání osvědčení (čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 1).

Chráněná osoba může požádat vydávající orgán členského státu původu o vydání osvědčení (čl. 5 odst. 1) a adresovat jej orgánům jiného členského státu za účelem jeho uznání a výkonu. Podle čl. 4 odst. 1 nařízení musí členské státy uznat ochranná opatření nařízená v jiném členském státě, aniž je vyžadováno zvláštní řízení. Kromě toho musí být tato opatření přímo vykonatelná v dožádaném členském státě.

Fungování vícejazyčného formuláře vydaného podle článku 5 nařízení, včetně jeho obsahu, bylo podle všech osmi členských států, které poskytly zpětnou vazbu v této věci, uspokojivé.

Ze všech členských států jich sedm umožnilo zasílání osvědčení elektronickou cestou. Kromě toho pět členských států potvrdilo, že osvědčení o uznání ochranných opatření v občanských věcech lze zpracovávat digitálně. Čtyři z těchto členských států měly v tomto ohledu pozitivní zkušenosti a žádný z nich neměl zkušenosti negativní. Žádný členský stát neinformoval Komisi o problémech při zasílání osvědčení. Jeden členský stát však upozornil, že pokud se jedná o více než jednu osobu, je třeba vyplnit samostatné formuláře. V takových případech zabere vyplnění formulářů více času.

[12] Pokud je takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem dožádaného členského státu nebo pokud by bylo neslučitelné se soudním rozhodnutím vydaným nebo uznaným v tomto členském státě.

Žádný členský stát neuvedl, že by měl s postupem opakované problémy, včetně dodržování lhůt. A konečně čtyři členské státy uvedly, že nemají k dispozici údaje ani praktické zkušenosti.

3.5 Oprava nebo zrušení ochranných opatření a osvědčení (čl. 14 odst. 1 a čl. 9 odst. 1)

Ochranné opatření lze v členském státě původu pozastavit, omezit nebo zrušit. V takovém případě může chráněná osoba nebo osoba, která představuje nebezpečí, požádat o vydání osvědčení, aby se zajistilo, že tato změna bude v dožádaném členském státě zohledněna (čl. 14 odst. 1).

Pokud osvědčení obsahuje administrativní chybu nebo bylo vydáno zjevně nesprávně, může chráněná osoba nebo osoba, která představuje nebezpečí, požádat o opravu nebo o zrušení osvědčení. Vydávající orgán tak může učinit i z vlastního podnětu (čl. 9 odst. 1).

Fungování vícejazyčného formuláře vydaného podle článku 14 nařízení, včetně jeho obsahu, bylo podle všech osmi členských států, které poskytly zpětnou vazbu v této věci, uspokojivé.

Pouze jeden členský stát poskytl informace o průměrné době, za kterou dojde ke zrušení nebo opravě, a uvedl, že činí 10 až 14 dní. Kromě toho jeden členský stát informoval, že v jednom případě muselo být osvědčení opraveno kvůli chybě ve výpočtu.

V jiném členském státě nestanoví vnitrostátní právní předpisy pro opravu nebo zrušení osvědčení žádnou lhůtu. V tomto členském státě je tato otázka přezkoumávána během soudního jednání, o němž musí být účastníci předem informováni. Délka řízení se proto může lišit v závislosti na délce těchto soudních řízení. A konečně, devět členských států buď neposkytlo údaje, nebo uvedlo, že se u nich nevyskytly žádné případy.

3.6 Zvyšování povědomí a školení v souvislosti s prováděním nařízení

Ze všech členských států jich sedm zvyšovalo povědomí o provádění nařízení u soudních orgánů a odborníků v oblasti justice, zejména prostřednictvím informačních dopisů, internetových stránek, příruček a manuálů, advokátních komor a pokynů.

V pěti členských státech byla uspořádána školení k provádění nařízení. Ve čtyřech z nich se však tato školení nezaměřovala konkrétně na nařízení, ale byla spíše součástí programů pro soudce nebo soudní úředníky s obecnějším zaměřením.

4. SBĚR ÚDAJŮ

V červenci 2021 zaslala Komise příslušným orgánům v členských státech dotazník s cílem shromáždit údaje a informace o provádění nařízení v době od jeho vstupu v platnost. Komise obdržela odpovědi od devatenácti členských států, z nichž šestnáct potvrdilo, že jejich právní systém umožňuje ochranná opatření v občanských věcech.

Komise zjistila, že deset členských států (tj. polovina členských států, na které se nařízení vztahuje) prohlásilo, že nemají rozčleněné statistické údaje o ochranných opatřeních v občanských věcech k dispozici. Tyto členské státy proto nebyly schopny poskytnout údaje o počtu osvědčení vydaných nebo obdržených podle nařízení. Ze všech členských států jich sedm poskytlo údaje, ale uvedly extrémně nízké počty vydaných i obdržených osvědčení (od 1 do 0). V jednom členském státě bylo vydáno 25 osvědčení.

Ze všech členských států jich čtrnáct odpovědělo, že se u nich nevyskytly žádné případy nebo že nemají k dispozici rozčleněné statistiky o žádostech o vydání osvědčení, které obdržely jako členský stát původu. Na druhé straně dva členské státy informovaly, že jejich příslušné orgány obdržely po jedné žádosti o vydání osvědčení, z nichž jedna byla zamítnuta.

V dotazníku byly rovněž zjišťovány případy, kdy členské státy jednající jako dožádaný členský stát vykonaly ochranné opatření prostřednictvím osvědčení podle článku 5 a nakonec toto opatření upravily. Ze všech členských států jich pět uvedlo, že žádný takový případ nezaznamenalo.

Podobně pět členských států uvedlo, že se u nich nevyskytly žádné případy, jejichž součástí by bylo řízení o opravném prostředku proti úpravě ochranného opatření.

Téměř všechny členské státy, které odpověděly na dotazník, uvedly, že jim nejsou známy žádné případy (dva členské státy) nebo nemají rozčleněné údaje (devět členských států) týkající se pozastavených, opravených nebo zrušených ochranných opatření podle článků 14 nebo 9 nařízení. A to bez ohledu na to, zda jednaly jako členský stát původu nebo jako dožádaný členský stát. V jednom členském státě bylo v souladu s článkem 9 nařízení opraveno jedno osvědčení z důvodu chyby ve výpočtu.

Již závěrečná zpráva projektu POEMS z roku 2015[13] a studie Evropského parlamentu z roku 2017[14] poukázaly na nedostatek spolehlivých a veřejně dostupných údajů o výskytu občanskoprávních ochranných příkazů. Obě studie uváděly, že mnoho členských států nemá k dispozici pravidelné statistiky a může se spoléhat pouze na náhodné studie. Poskytované informace se navíc obvykle týkaly pouze některých ochranných příkazů nebo určitých částí země. Studie dospěly k závěru, že velké rozdíly v údajích shromážděných v různých členských státech mohou naznačovat, že skutečný výskyt občanskoprávních ochranných opatření je značně podhodnocen. Výsledky analýzy z roku 2021 vedou ke stejnému závěru. Reálný odhad využívání občanskoprávních opatření komplikuje skutečnost, že u některých členských států, jejichž právní systémy umožňují ochranná opatření v občanských věcech, chybějí rozčleněné údaje.

13 van der Aa, S. a kol., op. cit.

14 Výzkumná služba Evropského parlamentu, op. cit.

5. ZÁVĚR

Bezproblémové fungování nařízení má zásadní význam pro zajištění úplné a spolehlivé ochrany obětí trestných činů v EU při výkonu jejich práva na volný pohyb.

Podle dotčených členských států je základ systému vzájemného uznávání zavedeného nařízením (tj. fungování vícejazyčného formuláře) uspokojivý. Kromě toho se zdá, že členské státy se při uplatňování hlavních aspektů nařízení, jako jsou aspekty týkající se vydávání, zpracování a předání osvědčení, nesetkaly s žádnými závažnými problémy. Několik členských států umožňuje zasílání osvědčení elektronickou cestou.

Členské státy rovněž neuvádějí žádné opakující se problémy, pokud jde o procesní záruky pro osobu, která představuje nebezpečí. Zejména co se týče oznámení ochranných opatření této osobě, uplatňují členské státy různé postupy, například oznamování prostřednictvím doporučených dopisů, elektronických prostředků nebo osobního oznámení.

Analýza nezjistila žádné problematické otázky, pokud jde o opravu nebo zrušení ochranných opatření. Některé členské státy uvedly, že se u nich nevyskytly žádné takové případy.

Tato analýza však podobně jako zpráva o provádění směrnice o evropském ochranném příkazu ukazuje, že rozdíly v právních předpisech a postupech týkajících se vnitrostátních ochranných opatření v EU pravděpodobně brání tomu, aby se plně využil potenciál tohoto nástroje, a mají vliv na úspěch vzájemného uznávání ochranných příkazů. Z analýzy vyplývá, že v některých případech může být obtížné určit, zda se použije směrnice nebo nařízení. Jedná se například o případy, kdy jeden ochranný příkaz zahrnuje několik opatření různé povahy (občanskoprávní, správní nebo trestní).

Kromě toho tato zpráva ukazuje, že existuje prostor pro zlepšení informovanosti o nařízení v členských státech. K lepšímu využívání nařízení by přispěla podpora zvyšování informovanosti a poskytování informací a pokynů odborníkům z praxe a zúčastněným stranám na vnitrostátní úrovni.